

อาชญากรรมเศรษฐกิจ: การหลอกลวงการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ Economic Crimes: Foreign Exchange Frauds¹

วันสนันท์ กันทะวงศ์² และ ฐิติยา เพชรมณี³

Wanatsanan Kanthawong and Thitiya Petmune

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการหลอกลวงและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่อการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และเสนอแนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่อการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ โดยศึกษาจากการวิจัยเชิงเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน และผู้ที่ตกเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายจำนวน 17 คน ผลการวิจัยพบว่าวิธีการหลอกลวงประชาชนให้ตกเป็นเหยื่อการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมี 2 กรณี คือ 1) กรณีผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลธรรมดาที่มีวิธีการสอนให้เก็งกำไรด้วยตัวเองผ่านบริษัทเก็งกำไรในต่างประเทศ โดยผู้กระทำความผิดจะได้เงินจากการสอนคอร์สสัมมนา 2) กรณีผู้กระทำความผิดที่เป็นนิติบุคคลมีวิธีการตั้งทีมงานชักชวนและอ้างว่าใช้ปัญญาประดิษฐ์หรือหุ่นยนต์เก็งกำไร มีการันตีผลตอบแทนและระยะเวลาที่จะได้รับผลตอบแทนซึ่งทั้งสองกรณีเป็นความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนที่เข้าข่ายแชร์ลูกโซ่ สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่อพบว่ามี 8 ปัจจัย ได้แก่ 1) เศรษฐกิจ 2) ความโลภ 3) เทคโนโลยีสมัยใหม่ 4) การคบหาสมาคม 5) ภาพลักษณ์ 6) ความรู้ความเข้าใจ 7) กิจกรรมประจำวัน และ 8) การทำงานภาครัฐ สำหรับแนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่อควรได้รับการบูรณาการจากหน่วยงานด้านการเงินการธนาคาร หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ภาคประชาชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดตั้งคณะทำงาน (Task Force) ทำงานร่วมกันในเชิงรุกทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ ข้อเสนอแนะการวิจัย ได้แก่ 1) ควรมีการจัดตั้งศูนย์อาชญากรรมเศรษฐกิจแชร์ลูกโซ่ 2) พิจารณาจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือเหยื่อแชร์ลูกโซ่ 3) ผลักดัน

¹บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งจากวิทยานิพนธ์ เรื่อง อาชญากรรมเศรษฐกิจ ศึกษากรณีการตกเป็นเหยื่อการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งได้รับการสนับสนุนทุนจาก “ทุน 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช”

²นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ

Master's Student in Department of Sociology and Anthropology, Criminology and Criminal Justice, Faculty of Political Science, Chulalongkorn University, Bangkok.

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Assistant Professor, Department of Sociology and Anthropology, Faculty of Political Science, Chulalongkorn University, Bangkok.

Corresponding author e-mail: k.wanatsanan@gmail.com

ARTICLE HISTORY: Received 23 August 2019, Revised 19 November 2019, Accepted 2 December 2019.

นโยบายด้านการออมเงินเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชน 4) ผลักดันแผนรับมือสังคมผู้สูงอายุในอนาคตอันมีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อเพื่อป้องกันการตกเป็นเหยื่อการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในอนาคตต่อไป

คำสำคัญ: การเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ วิธีการหลอกลวง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่อ

Abstract

The purpose of this article is to explain the method of FOREX Frauds and factors involved to being victimized, and suggest the way to avoid being victimized by foreign exchange frauds. This is a qualitative research. The data were obtained from important documents and in-depth-interviews. There are 17 key informants which are government officers and victims. The study found 2 methods of FOREX Frauds used: 1) Individual offenders entice victims by pretending to be a specialist and offer FOREX seminar courses. They gain commission by Internal Broker and charge for their courses 2) Organization offenders proceed their business by creating a legal identity to offer investment through the use of artificial intelligence to guarantee high profit and period to get profit. These two methods are considered as Ponzi Scheme. There are 8 factors affecting one's chance of being victimized 1) economic 2) greed 3) modern technology 4) association 5) image 6) knowledge 7) daily routine and 8) government sector. The way to prevent being victimized is through the cooperation of bank sector, criminal justice and public sector. There should be a task force to work proactively: 1) establish Ponzi Scheme protection institution 2) consider remedies fund for victims 3) establish saving policy and 4) prepare for aging society to prevent being victimize of foreign exchange frauds.

Keywords: *Foreign exchange, Method of foreign exchange frauds, Factors involved of being victimized*

บทนำ

การหลอกลวงการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ บางครั้งเรียกว่า ฟอเร็กซ์ หรือ Foreign Exchange หรือ FOREX มีลักษณะการซื้อขายแลกเปลี่ยนผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ มุ่งหวังกำไรจากส่วนต่างของราคาของสกุลเงินหนึ่งกับสกุลอื่น ตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีสกุลเงินมากกว่า 100 สกุลเงิน มีปริมาณการซื้อขายมากกว่า 5.1 ล้านล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (BIS Triennial Survey, 2016) ซึ่งผู้กระทำความผิดนำหลักการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมาหลอกลวงประชาชนที่เข้าข่ายความผิดแชร์ลูกโซ่ ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติ จึงกลายเป็นปัญหาหนึ่งในสังคมไทย

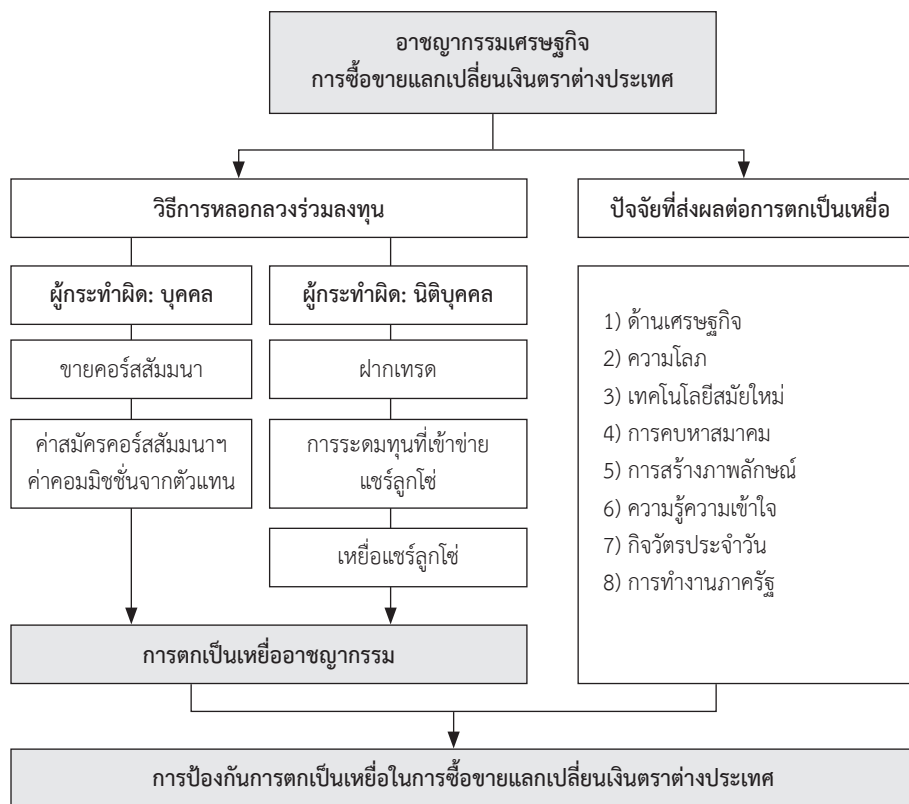
สำหรับประเทศไทย การเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ยังไม่มีข้อกำหนดกฎระเบียบ และไม่มียกเว้นระหว่างประเทศหรือหน่วยงานเข้ามาดูแลควบคุม ซึ่งการซื้อขายเงินในลักษณะดังกล่าวอยู่นอกเหนือพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 โดยกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย แต่ปรากฏในพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 4 วรรคสอง มีอำนาจห้ามไม่ให้ประชาชนประกอบธุรกิจซื้อขายเงินตราต่างประเทศเพื่อเก็งกำไร และไม่อนุญาตให้โฆษณา ประกาศ หรือชักชวนประชาชนให้ลงทุน หรือร่วมลงทุน ทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่อนุญาตให้ประกอบธุรกิจอย่างเป็นทางการเป็นกิจลักษณะ แม้ว่าประเทศไทยจะไม่อนุญาตให้ประชาชน บุคคล หรือนิติบุคคลเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ แต่ปัจจุบันมีการประกอบธุรกิจอย่างแพร่หลายที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมเศรษฐกิจและพบการฉ้อโกงในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศอย่างมากมาย กองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจรายงานว่า พ.ศ. 2540-2543 มีจำนวนคดีหลอกลวงซื้อขายเงินตราต่างประเทศ จำนวน 108 คดี (ประดิษฐ์ คำจร. 2544: 3) มีวิธีการโฆษณา ประกาศ ชักชวน กล่าวอ้างการลงทุนเก็งกำไร มีผลตอบแทนสูงซึ่งไม่ได้มีการดำเนินธุรกิจจริงตามที่กล่าวอ้างจึงเข้าข่ายการระดมทุนนำเงินมาหมุนเวียนแชร์ลูกโซ่ คดีมันนี่เกมสโกลีโอนีเวสต์มีผู้เสียหาย 200 คน ความเสียหายไม่น้อยกว่า 5,000 ล้านบาท (ไทยรัฐออนไลน์. 2552) คดีบริษัทเวสต์แพลตมีผู้เสียหาย 10,000 คน ความเสียหายไม่น้อยกว่า 1,000 ล้านบาท (มติชนออนไลน์. 2559) คดีบริษัทซิสเต็มปลั๊กแอนเพลย์ และบริษัทอินโนเวชั่นโฮลดิ้งจำกัดของนายภูติศ กิตติธราดิลก มีเหยื่อกว่า 40,000 คน ความเสียหายกว่า 5,300 ล้านบาท (มติชนออนไลน์. 2560) คดีนายชัยชนะ ศิริชาติ มีผู้เสียหาย 600 คน ความเสียหายไม่น้อยกว่า 6 ล้านบาท (เดลินิวส์ออนไลน์. 2561) และบริษัท FOREX 3D มีผู้เสียหายมาลงทะเบียนแจ้งต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษจำนวนทั้งหมด 11,565 คน ความเสียหาย 1,585 ล้านบาท (อีจัน. 2562) ส่วนใหญ่เป็นการหลอกลวงให้ประชาชนนำเงินมาร่วมลงทุนตั้งแต่หลัก 1,000 บาทขึ้นไป (เพชร ทองเสน. 2561: 11) ทำให้มีผู้ตกเป็นเหยื่อในลักษณะวงกว้าง ทุกช่วงอายุ ทุกระดับอาชีพ ตั้งแต่นักเรียน นักศึกษา บุคคลวัยทำงาน กระทั่งบุคคลวัยเกษียณอายุ อย่างไรก็ตามการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีลักษณะการกระทำที่ซับซ้อน ทำให้ประชาชนตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเศรษฐกิจรูปแบบนี้เกิดความสูญเสียทรัพย์สินจำนวนมากและแพร่กระจายเป็นวงกว้าง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิธีการหลอกลวงเป็นอย่างไร และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เพื่อเสนอแนวทางในการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทนี้ในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการหลอกลวงในการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่อในการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
3. เพื่อเสนอแนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่อการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบวิวัฒนาการ แนวคิด ที่มาของอาชญากรรมเศรษฐกิจรูปแบบการซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
2. เพื่อให้ทราบวิวัฒนาการรูปแบบปัญหาการแก๊งค์กำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
3. เพื่อทราบวิธีการหลอกลวงในการแก๊งค์กำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
4. เพื่อให้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่อการแก๊งค์กำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
5. เพื่อให้ทราบแนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่อการแก๊งค์กำไรอัตราแลกเปลี่ยน

ภาพที่ 1 กรอบความคิดที่ใช้วิจัย

วิธีการวิจัย

ศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการศึกษาและขอบเขตของระเบียบวิจัย โดยแบ่งลักษณะการดำเนินการวิจัย 2 ประเภท คือ การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ดังนี้

1. ศึกษาด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดพิมพ์เผยแพร่ ได้แก่ หนังสือ เอกสาร งานวิจัย ข้อมูลทางสถิติ กฎหมาย ระเบียบราชการหรือคำสั่งข้อบังคับ แนวคิดทฤษฎี และสิ่งพิมพ์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับการแก๊งค์กำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

2. ศึกษาจากตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน 3 หน่วยงาน คือ หน่วยงานกำกับดูแลด้านการเงินการธนาคาร หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และตัวแทนจากภาคประชาชน จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 11 คน

3. ศึกษาจากผู้ที่เป็นเหยื่ออาชญากรรมหรือผู้เสียหาย จากบุคคลที่มาแจ้งความร้องทุกข์จากการได้รับความเสียหายจากฐานข้อมูลจากกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยได้รับความยินยอมให้ข้อมูลด้วยความเต็มใจ จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 6 คน

ผลการวิจัย

1. วิธีการหลอกลวงในการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

การหลอกลวงการเก็งกำไรการซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในปัจจุบันพัฒนาไปตามยุคสมัย ในอดีตผู้กระทำผิดใช้เครื่องมือในการหลอกลวงเหยื่อด้วยวิธีการโทรศัพท์แต่ปัจจุบันเหยื่ออาจเข้าถึงข้อมูลที่เป็นการหลอกลวงด้วยตนเองผ่านอินเทอร์เน็ต สำหรับแอปพลิเคชันที่ใช้ในการชักชวนที่มากที่สุด คือ Facebook รองลงมา YouTube และ Instagram เมื่อเหยื่อเกิดความสนใจแล้วจะสนทนาผ่านทาง LINE รองลงมา Facebook Message หรืออาจมีการสร้างกลุ่ม LINE Groups ตามลำดับ ผลการศึกษาพบว่าอาชญากรจะประเมินสภาพคล่องทางการเงินของเป้าหมายจากการพิจารณาข้อมูลส่วนบุคคลผ่านโลกออนไลน์ เช่น อายุ เพศ อาชีพ สถานะทางการเงิน สภาพคู่ครอง และวิธีการดำเนินชีวิตเพื่อต้องการให้เป้าหมายตัดสินใจเข้าร่วมคอร์สสัมมนาและลงทุน

อาชญากรเรียนรู้ข้อกฎหมายเป็นอย่างดี มีความเข้าใจการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศยังไม่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจและมีความผิดฐานตามกฎหมายจึงเลี่ยงการชักชวนโดยตรงและใช้วิธีการชักชวนเข้าร่วมคอร์สสัมมนาซึ่งมีวัตถุประสงค์ชักชวนแอบแฝงการลงทุน ผลการศึกษาพบว่า ผู้กระทำผิดในวิธีการหลอกลวง 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1 กรณีผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลธรรมดา

บุคคลธรรมดามีลักษณะทั่วไป คือ ไม่มีการจัดตั้งบริษัทและไม่ได้ขออนุญาตประกอบธุรกิจมักสร้างโปรไฟล์ในฐานะนักเทรดเดอร์ โค้ช หรืออาจารย์ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ว่าเป็นผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นอย่างดี มีการแสดงวิถีการใช้ชีวิตลักษณะชนชั้นกลางและชนชั้นสูงผ่านทางอินเทอร์เน็ตเพื่อดึงดูดบุคคลทั่วไปให้เกิดความสนใจ

สำหรับวิธีการหลอกลวงเป็นการชักชวนเข้าร่วมคอร์สสัมมนา ในช่วงแรกเป็นคอร์สสัมมนาที่ไม่มีค่าใช้จ่าย มีการฝึกอบรมให้ผู้เข้าร่วมเรียนรู้และเข้าใจแนวทางเก็งกำไร เช่น สอนเปิดบัญชี สอนการฝากเงินในบัญชี สอนเก็งกำไร จากนั้นจะเสนอขายคอร์สสัมมนาที่มีค่าใช้จ่ายตั้งแต่ 30,000 บาท และเสนอขายเครื่องมือช่วยเทรด (Indicator) ราคา 5,000 บาท และชักชวนให้เข้าร่วมเก็งกำไรผ่านตัวแทนที่ได้รับอนุญาตในต่างประเทศ นอกจากนี้อาชญากรจะได้รับรายได้การชักชวนผ่านตัวแทนที่ได้รับอนุญาตในต่างประเทศที่เรียกว่าค่าคอมมิชชันจากตัวแทนที่เรียกว่า Internal Broker หรือ IB อีกด้วย ผลการศึกษาพบว่าเมื่อประชาชนเก็งกำไรด้วยตัวเองแล้วระยะหนึ่ง มักขาดทุนจากการเก็งกำไรด้วยปัจจัยหลายประการ จึงเป็นโอกาสให้อาชญากรอาศัยโอกาสขายคอร์สสัมมนาเพิ่มเติมอย่างไม่จบสิ้น

1.2 กรณีผู้กระทำผิดที่เป็นนิติบุคคล

นิติบุคคลส่วนใหญ่เป็นการจัดตั้งบริษัทซึ่งพบว่าเป็นการขออนุญาตประกอบธุรกิจผิดวัตถุประสงค์ กล่าวคือ มีการใช้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจการันตีผู้สนใจว่า บริษัทมีการประกอบธุรกิจจริง จากนั้นสร้างโปรไฟล์ในฐานะนักเทรดเดอร์ โค้ช อาจารย์ เศรษฐี ผู้ร่ำรวย นักสร้างแรงบันดาลใจ หรืออาจเรียกตัวเองว่า CEO บริษัทที่มีการเข้าตึกขนาดใหญ่ ภายในมีสำนักงานจะแสดงใบอนุญาตประกอบธุรกิจเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือแก่ผู้สนใจ

สำหรับวิธีการหลอกลวงเป็นการชักชวนประชาชนเข้าร่วมลงทุนในลักษณะกองทุน เรียกว่า ฝากเทรด กรณีผู้กระทำผิดที่เป็นนิติบุคคลจะจัดตั้งทีมงานชักชวน เรียกว่า แม่ทีม มีหน้าที่ชักชวนประชาชนร่วมลงทุน โดยอ้างว่าใช้ปัญญาประดิษฐ์หรือหุ่นยนต์เก่งกาจอย่างไรก็มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้มีการกรันตีรายได้ 10 - 30% ต่อเดือน มีระยะเวลาการถอนเงิน 60, 120 วัน ส่วนแม่ทีมจะได้ผลตอบแทนเพิ่มเติม 1 - 5% ของเงินลงทุน เมื่อประชาชนสนใจฝากเทรดต้องจ่ายเงินเพื่อเข้าระบบโดยหุ่นยนต์ เรียกว่า “ซื้อบอท” ราคาบอทละ 10,000 - 50,000 บาท ช่วงแรกจะได้กำไรตามที่กล่าวอ้าง จากนั้นแม่ทีมจะเน้นให้ลงทุนเพิ่มหรือซื้อบอท กล่าวอ้างว่าหากลงทุนหลายบอทจะได้เลื่อนสถานะและได้รับการันตีเพิ่มขึ้น 30 - 50% เน้นการชักชวนคนใกล้ชิดเข้ามาร่วมลงทุน เมื่อนิติบุคคลได้รับประโยชน์และรายได้ตามที่ต้องการแล้ว บริษัทจะสร้างสถานการณ์ด้วยการไม่จ่ายผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน โดยนักลงทุนจะไม่สามารถถอนเงินได้ ต่อมาบริษัทจะปิดเว็บไซต์ ปิดสำนักงาน ปิดบริษัท ปิดช่องทางการติดต่อ สุดท้ายอาชญากรรมก็เตรียมการเพื่อหลบหนีออกนอกประเทศ ด้วยเหตุนี้ประชาชนจะได้รับความเสียหายจึงตัดสินใจเข้าร้องทุกข์ต่อหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเป็นลำดับแรก เพื่อดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิด

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่อในการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

2.1 ด้านเศรษฐกิจ ผู้ตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายซึ่งเป็นปัญหาการขาดวินัยการใช้จ่าย ไม่ระมัดระวังการใช้จ่ายทำให้บุคคลมีรายรับไม่พอต่อรายจ่าย เป็นสาเหตุทำให้ต้องหาแหล่งลงทุนรูปแบบใหม่ เช่น ในตลาดการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (FOREX) ที่มีลักษณะลงทุนที่ง่าย ใช้เงินลงทุนน้อย มีผลตอบแทนสูงภายในระยะเวลาที่รวดเร็ว

2.2 ด้านความโลภ ผู้ตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่ต้องการผลประโยชน์จากการตอบแทนด้านทรัพย์สิน เป็นความต้องการผลตอบแทนจากการลงทุนที่ง่าย ใช้เงินลงทุนน้อย ผลตอบแทนสูงเกินจริงภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว อาจเป็นการลงทุนมากกว่าหนึ่งการลงทุนขึ้นไป ย่อมมีโอกาสตกเป็นทาสความโลภ เช่น ลงทุนหลายพอร์ต หรือเป็นการลงทุนหลายครั้ง แม้ว่าจะสูญเสียเงินลงทุนก็พยายามหาโอกาสลงทุนอีก

2.3 ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ ผู้ตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่พึ่งพาเทคโนโลยีในการดำเนินชีวิตประจำวันเพื่ออำนวยความสะดวก ได้แก่ อินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีทางการเงิน และเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งประโยชน์ของเทคโนโลยีทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายจากผู้กระทำความผิดที่หลอกลวงผ่านทางสังคมออนไลน์ ปัจจัยเทคโนโลยีจึงสนับสนุนให้เกิดอาชญากรรมและมีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

2.4 ด้านการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน ผู้ตกเป็นเหยื่อถูกชักชวนโดยเพื่อนบุคคลใกล้ชิดและบุคคลในครอบครัว รวมไปถึงการชักชวนในกลุ่มเพื่อนในสังคมออนไลน์ จากนั้นรับเอาค่านิยมทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้ชักชวนมาปฏิบัติ ในขณะที่เดียวกันเมื่อบุคคลเข้ากลุ่มและรับรู้ว่าการเก็ง

กำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นสิ่งที่สามารถสร้างรายได้ในลักษณะลงทุนน้อยแต่ได้ผลตอบแทนมากจึงตัดสินใจร่วมลงทุน โดยการคบหาสมาคมในที่นี้เป็นได้ทั้งการคบหาสมาคมในโลกความเป็นจริงและสังคมออนไลน์

2.5 ด้านการสร้างภาพลักษณ์ ผู้ตกเป็นเหยื่อมีความเชื่อมั่น เชื่อถือ มีความนิยม และความศรัทธาจากภาพลักษณ์ของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล เช่น โพรไฟล์ในบทบาทนักเทรดเดอร์ โค้ช อาจารย์ หรือเป็นเศรษฐี ผู้ร่ำรวยจากการเก็งกำไร นักสร้างแรงบันดาลใจ และ CEO สำหรับภาพลักษณ์ของบริษัทที่มีความสวยหรู โอ้อ่า มีความทันสมัยและก้าวหน้า ตั้งบนทำเลดี มีความเชื่อถือในการโฆษณา ชักชวน กล่าวอ้าง ทำให้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน

2.6 ด้านความรู้ความเข้าใจ ผู้ตกเป็นเหยื่อไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงทุน เก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่ถูกต้อง เมื่อตัดสินใจเข้าร่วมลงทุนโดยปราศจากความรู้ และความเข้าใจทำให้บุคคลเกิดความหลงผิดและประมาท ไม่มีประสบการณ์ในการพิจารณาสิ่งเหล่านั้น ด้วยสติปัญญา (อวิชา) เช่น ไม่รู้ว่าข้อเท็จจริงทางกฎหมาย หรือประกาศ ไม่รู้จักการการลงทุน ไม่รู้จักการเก็งกำไร แต่หลงเชื่อการโฆษณา ชักชวน กล่าวอ้างจากบริษัทที่เป็นการหลอกลวงประชาชนจึงตัดสินใจร่วมลงทุนกับบริษัทด้วยความประมาทและไม่ระมัดระวัง ผลการศึกษาพบว่าบุคคลไม่รู้ว่าการลงทุนใดเป็นธุรกิจแอบแฝงแชร์ลูกโซ่ ผู้ตกเป็นเหยื่อประเภทนี้ถือว่าเป็น “เหยื่อบริสุทธิ์”

2.7 ด้านกิจวัตรประจำวัน บุคคลผู้ตกเป็นเหยื่อใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำซึ่งมีความเสี่ยงต่อแบบแผนของการดำเนินชีวิตหรือจากกิจวัตร บุคคลสามารถพบเห็นการโฆษณา ชักชวนกล่าวอ้างทางอินเทอร์เน็ตโดยผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นสิ่งกระตุ้นให้กรณีศึกษาเกิดความต้องการร่วมลงทุนเพื่ออยากมีชีวิตที่ดีขึ้น เช่น วิถีชีวิตของแม่บ้านและผู้สูงอายุที่ไม่มีกิจกรรมนอกบ้านใช้ชีวิตอาศัยอยู่ในบ้านที่มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงทำให้มีโอกาสรู้จักเพื่อนในสังคมออนไลน์ สร้างเครือข่ายเพื่อนออนไลน์ จึงง่ายต่อการชักจูงให้คล้อยตามและร่วมลงทุน

2.8 ด้านปัญหาการทำงานภาครัฐ ผู้ตกเป็นเหยื่อเนื่องจากการทำงานหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ขาดประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปราม เช่น เรื่องปัญหาความเข้าใจเกี่ยวกับอาชญากรรมเศรษฐกิจการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของเจ้าหน้าที่ ปัญหาความทับซ้อนของหน่วยงาน ปัญหาการปล่อยปละละเลยของหน่วยงานภาครัฐ และการขาดหน่วยงานหลักในการป้องปรามอาชญากรรม หรือสภาพบังคับของกฎหมายไม่สามารถดำเนินการกับผู้กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. แนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่อการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

การเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศนั้นเป็นความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน และเข้าข่ายแชร์ลูกโซ่ ดังนั้นแนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่อควรจัดตั้งศูนย์อาชญากรรมเศรษฐกิจ แชร์ลูกโซ่ มีคณะทำงาน (Task Force) ในหน่วยงาน ได้แก่ หน่วยงานด้านการเงินการธนาคาร หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ภาคประชาชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันป้องกันและปราบปราม การกระทำความผิดในลักษณะแชร์ลูกโซ่ในเชิงรุก ในการได้รับเบาะแสหรือข้อร้องเรียน พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับนานาชาติทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการในการป้องกันและต่อต้านอาชญากรรม และมีหน้าที่ในการให้ความรู้แก่คณะทำงานในระดับบริหารและระดับปฏิบัติการเพื่อสร้างบรรทัดฐาน ความเข้าใจ นอกจากนี้ควรมีการประชาสัมพันธ์และการให้ความรู้แก่ภาคประชาชนเพื่อป้องกันไม่ให้ประชาชนตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมรูปแบบใหม่ โดยเข้าถึงประชาชนในระดับโรงเรียน ชุมชน จังหวัด และเข้าถึงประชาชนทุกช่วงวัยโดยใช้เทคโนโลยีประชาสัมพันธ์

อภิปรายผล

ธุรกิจการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในประเทศไทยส่วนใหญ่ไม่มีการทำธุรกิจจริงตามที่กล่าวอ้างจึงเข้าข่ายการระดมทุนแชร์ลูกโซ่เกิดขึ้นภายใต้แนวคิด “แนวคิดลงทุนน้อยลงทุนง่าย ถอนเงินสะดวก ผลตอบแทนสูง” สอดคล้องกับการศึกษาในต่างประเทศของ FIC of Namibia (2018) อธิบายว่าเป็นการหลอกลวงในการลงทุนรูปแบบ “Get Rich Quick Schemes” ผู้กระทำ ความผิดเข้าใจว่าความเป็นธรรมชาติของมนุษย์ต้องการประโยชน์จากโอกาสในการสร้างความร่ำรวย แม้ว่าจะมีความเสี่ยงสูงก็ตาม มีการใช้เทคนิคการโฆษณา ชักชวน วางแพลตฟอร์มจากสื่อออนไลน์อินเทอร์เน็ต เช่น Facebook, Instagram และ Twitter เพื่อเป็นการหลอกล่อประชาชนมักสัญญาว่าจะให้ผลตอบแทนสูงพร้อมด้วยรูปภาพแสดงความฟุ่มเฟือย เช่น บ้าน รถยนต์ เครื่องประดับราคาแพง ทั้งนี้ พเยาว์ ทองเสน (2561) เรียกว่า เกมส์การจัดสรรเงิน หรือ Money Game

ด้านเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมลงทุนมากที่สุด โดยผู้ตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่อ้างว่าลงทุนเพราะต้องการหารายได้ สอดคล้องกับ Schafer (1977) อธิบายว่าความอ่อนแอทางสังคมทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของเหยื่อ และอันณพ ชูบำรุง (2540) อธิบายว่าความยากจนจากความเสื่อมโทรมทางการเมืองและเศรษฐกิจทำให้คนเกิดความเห็นผิดและนำไปสู่การประกอบอาชญากรรม ด้วยเหตุนี้ Fattah (2000) อธิบายว่าเศรษฐกิจหรือรายได้เป็นโอกาสเดียวที่เป้าหมายต้องการ อาชญากรจึงใช้เศรษฐกิจเป็นสิ่งที่หลอกล่อเป้าหมาย สอดคล้องกับสอดคล้องกับพลิสสุภา พงชนะลาวัฒน์ (2560) ประชาชนตัดสินใจลงทุนแชร์ลูกโซ่เพราะรายได้ไม่เพียงพอ อยากร่ำรวย และต้องการผลตอบแทนสูง

อย่างไรก็ตามปัญหาด้านเศรษฐกิจ “รายได้ไม่เพียงพอกับเรื่องรายจ่าย” มีข้อบ่งชี้กับแนวคิดเรื่องการออมเงินโดยธนาคารแห่งประเทศไทย (2562) กล่าวว่า ปัจจุบันครัวเรือนมีอัตราอัตราการออมลดลง กล่าวคือ ในทุกกลุ่มรายได้ในช่วงพ.ศ. 2552 – 2560 กลุ่มคนรุ่นหลังช่วงอายุ 0-30 ปี และช่วงกลุ่มอายุ 31-50 ปี มีการใช้จ่ายมากกว่าคนรุ่นก่อนเป็นอย่างมากซึ่งมีความเชื่อมโยงกับ “การเป็นหนี้สูงและเป็นหนี้หนัก” เมื่อบุคคลออมเงินน้อยจะทำให้มีเงินสะสมต่ำ เมื่อต้องการซื้อสินทรัพย์ เช่น บ้าน รถยนต์ ทำให้มีเงินดาวน์น้อยทำให้ต้องกู้เงินเต็มจำนวนและยืดระยะเวลาในการผ่อนชำระหนี้ให้นานขึ้น นอกจากนี้ต้องมีภาระหนี้ เช่น ค่างวดหรือค่าผ่อนต่อเดือนหากนับรวมทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย ข้อมูลดังกล่าวจึงเป็นข้อบ่งชี้ว่า “การไม่ออมเงินทำให้เกิดภาระหนี้” บุคคลหากขาดวินัยการใช้จ่ายเป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ทำให้บุคคลมีรายรับไม่พอรายจ่ายเป็นสาเหตุทำให้ประชาชนคนรุ่นหลังหาแหล่งลงทุนรูปแบบใหม่ในตลาดการเงินแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (FOREX)

ปัจจัยความโลภเป็นผลมาจากรูปแบบการลงทุนที่ง่ายและผลตอบแทนสูงอย่างรวดเร็ว เป็นสิ่งหลอกล่อเป้าหมายให้มีความต้องการสูง สอดคล้องกับทฤษฎีอาชญาวิทยาแนวพุทธ อันณพ ชูบำรุง (2540) อธิบายว่า เกิดจากสภาพจิตใจมีอาจจะยับยั้งจิตใจจากความอยากเกินขนาดมีความติดใจที่เรียกว่าความโลภ นอกจากนั้น Meadows (2007) นักอาชญาวิทยาชาวเยอรมันได้จำแนกอาชญากรรมที่เกิดขึ้นเพราะสังคมเป็นเหตุทำให้เกิดเหยื่อจากความโลภ ผลการศึกษาพบว่าผู้ตกเป็นเหยื่อบางส่วนปฏิเสธว่า “การตัดสินใจลงทุนไม่ได้มาจากความโลภ” แต่ให้เหตุผลว่าตัดสินใจเพราะปัจจัยเศรษฐกิจ ขาดความรู้ความเข้าใจ ปัจจัยภาพลักษณ์ และปัจจัยเทคโนโลยี ส่วนใหญ่มักอ้างว่าเป็นปัญหาของภาครัฐที่ปล่อยปละละเลยให้เกิดอาชญากรรมในสังคม ซึ่งหากนำทฤษฎีการแก้ตัว โดย Grasham M. Sykes and David Matxa (1957) พิจารณากล่าวได้ว่าผู้ตกเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหาย

ใช้เทคนิคแก้ตัวเพื่อให้ตัวเองรู้สึกสบายใจและไม่ให้ตนเองถูกตำหนิจากบุคคลและสังคม เช่น การร่วมลงทุนไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน ไม่ผิดกฎหมายหรือยังไม่มีกฎหมาย การลงทุนไม่ผิดศีล ลงทุนเพราะต้องการนำเงินที่ได้มาเลี้ยงครอบครัว นอกจากนี้อาจใช้เทคนิคการแก้ตัวแบบปฏิเสธความเสียหาย และการโทษผู้อื่นทำผิดมากกว่าตนเป็นเทคนิคในการแก้ตัว เช่น ในสังคมไม่มีกฎหมายกำกับดูแลเรื่องนี้ อย่างเป็นทางการ เป็นต้น

ปัจจัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ การดำเนินธุรกิจมีกระบวนการผ่านสังคมออนไลน์ สอดคล้องกับ จตุชัย แพงจันทร์ และ อนุโชติ วุฒิพรพงษ์ (2555) จำแนกการกระทำผิดโดยใช้คอมพิวเตอร์ ในฐานะเครื่องมือกระทำผิด สอดคล้องกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2559) กล่าวว่า เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตสร้างความสะดวก รวดเร็ว มีอิสระในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร มีคุณประโยชน์มากมายแต่อีกด้านหนึ่งกลายเป็นข้อดีสำหรับผู้กระทำผิดที่ต้องการข้อมูลเหล่าต่าง ๆ ไปใช้ประโยชน์ทางธุรกิจของตนหรือสร้างความเสียหายทางการเงินต่อธุรกิจของผู้อื่น สอดคล้องกับ ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด (2561) อธิบายว่า เทคโนโลยีกลายเป็นแหล่งที่ส่งเสริมการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้เหมือนกันเพราะการพึ่งพาเทคโนโลยีที่เป็นการอำนวยความสะดวก การเข้าถึงข้อมูล หรือเพราะมีความจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยียอมทำให้ผู้คนสามารถนำไปใช้หาประโยชน์ในทางที่ผิด สอดคล้องกับพลิสสุภา พจนะลาวัฒน์ (2560) แชร่ลูกโซ่ยุคปัจจุบันเน้นการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือหาสมาชิกเข้าร่วม เช่น การซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (FOREX)

ในคำกล่าวว่า “เทคโนโลยีส่งเสริมความเป็นสัตว์สังคมของมนุษย์ซึ่งกระตุ้นให้เกิดความต้องการ” ธนาคารแห่งประเทศไทย (2562) อธิบายว่าการใช้อินเทอร์เน็ตทำให้บุคคลเกิดความต้องการ เช่น อยากได้ อยากมี อยากเที่ยว อยากแชร์ตามกลุ่มเพื่อน ผลการศึกษาพบว่ายุคการใช้ฟินเทค (Financial Technology) การใช้อินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายอย่างมีนัยสำคัญ โดยค่าใช้จ่ายจะเพิ่มสูงขึ้นตามสัดส่วนของสมาชิกในครัวเรือนที่มีการใช้อินเทอร์เน็ต อาจเป็นข้อบ่งชี้ได้ว่าเทคโนโลยีทำให้บุคคลสามารถเข้าถึงข้อมูลออนไลน์ได้ง่ายและเมื่อบุคคลพบเห็นการกล่าวอ้างเรื่อง “ผลประโยชน์ทางทรัพย์สินจากการลงทุนที่สูงเกินจริง ภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว” ที่แพร่หลายบนอินเทอร์เน็ตจึงเกิดความโลภ เมื่อพิจารณาร่วมกับการคบเพื่อน บุคคลจึงรับเอาค่านิยมและทัศนคติทำให้เกิดแรงกระตุ้นอันนำไปสู่พฤติกรรมมาปฏิบัติในการเข้าร่วมลงทุนการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ นอกจากนี้ปัจจัยเทคโนโลยีสมัยใหม่มีโอกาสเสี่ยงที่จะทำให้เกิดอาชญากรรมการฉ้อโกงรูปแบบอื่น เช่น Romance Scam, การค้ายาเสพติดออนไลน์, การเล่นเกมพนัน การล่อลวงทางเพศ รวมถึงการ Cyberbully เป็นต้น

ปัจจัยความรู้ความเข้าใจ หรือการไม่รู้ว่่าข้อเท็จจริงทางกฎหมาย หรือไม่เข้าใจประกาศจากหน่วยงาน ไม่รู้จักการการลงทุน ไม่รู้จักการเก็งกำไร แต่หลงเชื่อการโฆษณา ชักชวน คำกล่าวอ้างจากบริษัทที่เป็นการหลอกลวงประชาชนของอาชญากร จึงตัดสินใจร่วมลงทุนกับบริษัทด้วยความประมาทและไม่ระมัดระวัง สอดคล้องกับอันณพ ชูบำรุง (2540) อธิบายว่า ลักษณะเฉพาะของผู้ตกเป็นเหยื่อตั้งอยู่กับความประมาทและความโง่เขลา (พระไตรปิฎกภาษาไทย. 2550 เล่ม23 : 168 อ้างถึงในอันณพ ชูบำรุง. 2540) สอดคล้องกับพลิสสุภา พจนะลาวัฒน์ (2560) ศึกษาพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่และไม่ทราบว่าแชร์ลูกโซ่เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย อย่างไรก็ตามผู้ตกเป็นเหยื่อมักกล่าวว่า “ตัวเองมีความรู้เรื่องการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นอย่างดี” เนื่องจากผู้ตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่ได้เข้าการเข้าร่วมคอร์สสัมมนาโดยบุคคลและนิติบุคคล โดยมีผู้กระทำผิด

หรือทีมงานให้ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ แต่ไม่มีการให้ความรู้ที่ถูกต้องโดยหลักการทางเศรษฐศาสตร์ สอดคล้องกับ ธนาคารแห่งประเทศไทย (2562) กล่าวว่า พฤติกรรมประชาชนชาวไทยยังไม่มี ความเข้าใจเกี่ยวกับการเก็งกำไรและการลงทุนตามหลักเศรษฐศาสตร์ ซึ่งการเก็งกำไรแตกต่างจากการลงทุนในตลาดหุ้น (ก.ล.ต.) นักลงทุนสามารถพยากรณ์จากการให้บริการและสินค้า แต่เก็งกำไรในสกุลเงินมีปัจจัยภายในและภายนอกที่ซับซ้อน

ปัจจัยกิจกรรมประจำวัน ในบุคคลที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำ เช่น วิถีของแม่บ้าน วิถีชีวิตผู้สูงอายุที่ต้องอยู่บ้าน หรือบุคคลมีวิถีใช้อินเทอร์เน็ตเป็นกิจลักษณะ ผลการศึกษาพบว่า บุคคลใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำทั้งวันมีโอกาสตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมากกว่าบุคคลที่ใช้อินเทอร์เน็ตบางเวลา ดังนั้นเมื่อบุคคลได้พบเห็นการประกาศ โฆษณา ชักชวนเกี่ยวกับการลงทุนเป็นประจำอาจทำให้คล้อยตามได้ง่ายมากขึ้น

บทบาทของสื่อมวลชน มีส่วนสำคัญในการป้องกันอาชญากรรมในการนำเสนอข่าวปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีทางการเงิน และเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ส่งผลกระทบต่อความตระหนักรู้ของประชาชน ซึ่งบทบาทของสื่อมวลชนควรทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการให้ความรู้และความเข้าใจแก่ประชาชนสนับสนุนการทำงานของภาครัฐ ทำหน้าที่รณรงค์และการเผยแพร่ความรู้ เพื่อนำเสนอข่าวที่มีประสิทธิภาพทันต่อเหตุการณ์ มีการติดตามความเคลื่อนไหวการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับคดีอาชญากรรมเศรษฐกิจที่มีลักษณะแชร์ลูกโซ่ รวมทั้งเป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนความรู้ที่ถูกต้องแก่ประชาชน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนอาศัยพื้นที่เป็นหูเป็นตาแก่เจ้าหน้าที่ในการป้องปรามอาชญากรรมอย่างกว้างขวาง ตลอดถึงช่วยประสานงานระหว่างประชาชนและหน่วยงานของภาครัฐ ด้วยเหตุนี้บทบาทของสื่อมวลชนในการป้องกันอาชญากรรมจึงเป็นตัวกลางในการสร้างความพร้อมในสังคมไทยให้เกิดความตระหนักรู้ต้นตัวในการรับรู้ข่าวและเรียนรู้ถึงลักษณะอาชญากรรมเศรษฐกิจการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศนำเสนอข้อเท็จจริง เช่น นำเสนอปัญหาด้านกฎหมาย ปัญหาเกี่ยวกับใบอนุญาตประกอบธุรกิจ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการรับแจ้ง รับเรื่องร้องเรียนอันมีลักษณะเป็นแชร์ลูกโซ่ ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง การบังคับใช้กฎหมาย และการช่วยเหลือ เยื่อ มาตรการป้องกันเฝ้าระวัง รวมทั้งตอบโต้ข้อมูลข่าวสารอันเป็นเท็จ หลอกลวง ปกปิดความจริง ซึ่งควรแจ้งให้ประชาชนเพื่อให้ประชาชนร่วมลงทุนในลักษณะแชร์ลูกโซ่ที่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ควรมีการจัดตั้งศูนย์การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเศรษฐกิจแชร์ลูกโซ่

การปฏิบัติภารกิจการทำงานร่วม (Task force) ควรผลักดันร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดในลักษณะแชร์ลูกโซ่ พ.ศ. ... เพื่ออาศัยอำนาจหน้าที่ในการป้องปรามการกระทำที่เข้าข่ายแชร์ลูกโซ่ในอนาคต

2. พิจารณาจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือเหยื่อแชร์ลูกโซ่

“กองทุนช่วยเหลือเหยื่อแชร์ลูกโซ่” เป็นแหล่งทุนในการชดเชยความเสียหายที่เป็นตัวเงินให้กับเหยื่อแชร์ลูกโซ่ โดยแหล่งที่มาของเงินกองทุนอาจประกอบด้วยยึดทรัพย์สิน ค่าปรับ ค่าธรรมเนียม และค่าสินไหมจากผู้กระทำผิดโดยตรง อีกทั้งการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ ในระดับชุมชนและสังคม

ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า “ปัจจัยความไม่รู้” ทำให้มีประชาชนผู้บริโภคที่ตกเป็นเหยื่อจากการได้รับสื่อโฆษณา ประกาศหรือชักชวนประชาชนให้ร่วมลงทุนแก๊งค์กำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ โดยไม่รู้ว่าเป็นความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนในลักษณะแชร์ลูกโซ่ตามพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2534 (ฉบับที่ 2) และ พ.ศ. 2545 กล่าวได้ว่าผู้ตกเป็นเหยื่อไม่ได้ลงทุนด้วยความโลภเพียงอย่างเดียว และตกเป็นเหยื่อด้วยสาเหตุในหลายปัจจัย

3. ผลักดันนโยบายด้านการออมเงินเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชน

การขาดวินัยการใช้จ่ายในปัจจัยด้านเศรษฐกิจทำให้บุคคลมีรายรับไม่พอกับรายจ่าย ควรให้ความรู้เรื่องทักษะการใช้จ่ายเงินที่ถูกต้องแก่ประชาชน จัดตั้งสถาบันการเงินให้คำปรึกษาเรื่องการเงินการลงทุนแก่ประชาชนเพื่อป้องกันไม่ให้ประชาชนหาแหล่งลงทุนใหม่ที่มีโอกาสถูกหลอกลวงหรือถูกฉ้อโกงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

4. ผลักดันแผนรับมือสังคมผู้สูงอายุในอนาคตอันมีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อ

ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำมีโอกาสเสี่ยงที่จะตกเป็นอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ต ดังนั้นควรวางแผนรับมือสังคมผู้สูงอายุในอนาคต ควรมีการสนับสนุนการมีงานทำให้ผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมนอกบ้าน พัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมสร้างคุณค่าให้กับตนเองและครอบครัว เพื่อให้ผู้สูงอายุลดเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตแต่ละวัน ซึ่งเป็นการลดโอกาสเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเทคโนโลยี

เอกสารอ้างอิง

- จตุชัย แวงจันทร์ และ อนุโชติ วุฒิพรพงษ์. (2555). *เจาะระบบ Network 3rd Edition*. กรุงเทพฯ: อินโฟเพรส.
- เดลินิวส์ออนไลน์. (2561). “เอ็ม-ชัยชนะ” ชัดสร้างชองยูทูบตัวเองสอนลงทุน ก่อนเก็บเงินชิงหนี **ต้นผู้เสียหายรวม 6 ล้าน**. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2562, จาก <https://www.dailynews.co.th/regional/639580>
- ไทยรัฐออนไลน์. (2552). **ดีเอสไอเล็งทุบเท้าแชร์ข่มขู่พยานเจอถอนประกัน**. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2562, จาก <https://www.thairath.co.th/content/4199>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2562). **8 ข้อเท็จจริง ปัญหาการเงินของครัวเรือนไทย**. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2562, จาก https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib/Article_30Oct2019.pdf
- ประดิษฐ์ คำจร. (2544). **อาชญากรรมเศรษฐกิจ ศึกษาเฉพาะกรณีเกี่ยวกับการซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศกับการบังคับใช้กฎหมาย**. วิทยานิพนธ์ น.ม. (นิติศาสตร์) กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เพียว ทองเสน. (2561). **แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามแชร์ลูกโซ่**. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (สำนักงานก.พ.).
- พลิสสุภา พจนะลาวัฒน์. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : ศึกษากรณีแชร์ลูกโซ่**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม) กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- มติชนออนไลน์. (2559). 30 นักลงทุนแจ้งจับ เพจตุ้มเงินกองทุน forex สูญกว่า 1,000 ล้านบาท ปิดปรับปรุงชั่วคราว แต่ไม่เปิดอีกเลย. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2562, จาก https://www.matichon.co.th/local/news_226325
- _____ . (2560). คุณหมื่นปี “ภูติศ กิตติธราดิลก” จัดคอร์สสัมมนาแชร์ลูกโซ่ 5.3 พันล้าน ติดจริงไม่เกิน 20 ปี. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2562, จาก https://www.matichon.co.th/local/crime/news_783719
- ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด. (2561). **เหยื่ออาชญากรรม: สิทธิและการช่วยเหลือเยียวยา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2559). **การวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการสืบสวนและสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการรับมืออาชญากรรมคอมพิวเตอร์**. กรุงเทพฯ: กองวิจัยสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ.
- อณณพ ชูบำรุง. (2540). **อาชญาวิทยาแนวพุทธ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- อีจัน. (2562). **ยึดทรัพย์ คดีแชร์ Forex-3D แล้วกว่า 743 ล้านบาท ล่าสุดพบรถหรู จอดทิ้ง สุขุมวิท 24 คาดเป็นของแก๊ง Forex-3D**. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2562, จาก <https://ejan.co/news/5def66ab48d71>
- BIS Triennial Survey. (2016). **Triennial Central Bank Survey of foreign exchange and OTC derivatives markets in 2016**. Retrieved on 3 March 2019, from <https://www.bis.org/publ/rpfx16.htm>
- Fattah E. A. (2000). **Victimology Today Recent Theoretical and Applied Developments**. 112th International Training Course Visiting Experts Papers, Resource Material No.56 (United Nations Asia and Far East Institute for the Prevention of Crime and Treatment of Offenders). Retrieved on 3 March 2019, from https://www.unafei.or.jp/publications/pdf/RS_No56/No56_00All.pdf#page=68.
- Meadows, R. J. (2007). **Understanding violence and victimization**. 4th ed. New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Schafer, Stephen. (1977). **Victimology: The Victim and His Criminal**. Reston Virginia: Reston Publishing Co.
- The Financial Intelligence Centre of Namibia of Namibia. (2018). **Online Foreign Currency Exchange (FOREX) Trading Scams**. Republic Of Namibia. Retrieved on 3 March 2019, from [https://www.fic.na/uploads/Public_Awareness/Forewarning_Reports/Online%20Foreign%20Currency%20Exchange%20\(Forex\)%20Trading%20Scams.pdf](https://www.fic.na/uploads/Public_Awareness/Forewarning_Reports/Online%20Foreign%20Currency%20Exchange%20(Forex)%20Trading%20Scams.pdf)